

ЎТКИР МЕЗЕНТЕРИАЛ ИШЕМИЯДА ИЧАК ДЕВОРИНИНГ МОРФОЛОГИК ЎЗГАРИШЛАРИ ВА ЛЕТАЛ АСОРАТЛАР

Болтаев Нодиржон Абдусаломович

Профи университети Навоий филиали "Тиббиёт кафедраси" катта ўқитувчиси, тиббиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Республика шошилини тиббий ёрдам илмий маркази Навоий филиали патологик анатомия бўлими мудири, Навоий шаҳри, Ўзбекистон. 210100

Ўсарова Бахора Ихтиёр қизи

Профи университети Навоий филиали тиббиёт факультети стоматология йўналиши 2-босқич талабаси. Навоий шаҳри, Ўзбекистон. 210100

Шавкатов Шахриёр Ғолибжон ўғли

Профи университети Навоий филиали тиббиёт факультети стоматология йўналиши 2-босқич талабаси. Навоий шаҳри, Ўзбекистон. 210100

Долзарблиги: Ўткир мезентериал ишемия қорин бўшлиғи аъзоларининг энг оғир шошилини патологияларидан бири бўлиб, кеч ташхис қўйилганда ичак некрози, перитонит, септик ҳолат ва полиорган етишмовчилиги билан асоратланади. Морфологик текширув ишемик шикастланиш даражаси ва ўлим танатогенезини объектив баҳолаш имконини беради.

Калит сўзлар: ўткир мезентериал ишемия, мезентериал тромбоз, ичак некрози, перитонит, аутопсия, гистология, морфология, полиорган етишмовчилиги.

Тадқиқот мақсади. Ўткир мезентериал ишемиядан вафот этган беморларда ичак деворининг морфологик ўзгаришлари ва летал асоратларнинг патогенетик ўзаро боғлиқлигини баҳолаш.

Материал ва усуллар. РШТЁИМ Навоий филиали патологик анатомия бўлимида ўткир мезентериал ишемия ва ичак некрози билан боғлиқ летал ҳолатларнинг операция ва аутопсия материаллари ретроспектив таҳлил қилинди. Макроскопик текширувда ичак деворининг ранги, қалинлиги, қон билан тўлиши, некрознинг тарқалиши, мезентериал томирлар ҳолати ва перитонит белгилари

баҳоланди. Гистологик текширувда шиллиқ қават некрози, крипталар деструкцияси, қон қўйилишлар, томир тромбози, трансмурал некроз ва яллиғланиш реакцияси ўрганилди.

Натижалар. Ишемик жараённинг дастлабки морфологик белгилари ворсинкалар эпителийсининг дистрофияси ва десквамацияси, шиллиқ қават шиши ҳамда микроциркулятор тўлақонлик билан намоён бўлди. Жараён кучайиши билан крипталар некрози, шиллиқ ва шиллиқ ости қаватларида геморрагиялар, томирларда стаз ва тромбозлар кузатилди. Оғир ҳолатларда ичак деворининг барча қатламларини қамраб олган трансмурал коагуляцион-геморрагик некроз аниқланди. Трансмурал некроз перитонит, эндоген интоксикация, септик ҳолат ва полиорган етишмовчилиги ривожланиши учун морфологик субстрат бўлди.

Хулоса. Ўткир мезентериал ишемияда морфологик ўзгаришлар шиллиқ қаватнинг эрта ишемик шикастланишидан трансмурал ичак некрозигача босқичма-босқич кучаяди. Трансмурал некроз ва перитонит летал танатогенезнинг асосий морфологик бўғинлари бўлиб, эрта клиник ташхис ва шошилиш жарроҳлик тактикасининг ҳал қилувчи аҳамиятини кўрсатади.